

خلاصه

جامعه‌شناسی

پایه یازدهم
درس ۱۴

➤ انقلاب مشروطه:

تعامل عالمان شیعی بر اساس مقاومت منفی بود.

➤ مقاومت منفی:

حاکمیت پادشاه، ظالمانه و غیر مشروع است و همکاری سیاسی با آن فقط در حد **واجبات نظامیه** انجام می‌شود.

➤ واجبات نظامیه:

اموری که برای بقای زندگی اجتماعی لازم است مثل حفظ امنیت ملی یا مقابله با دشمنان خارجی.

بزن بعدی ➤➤

➤ هنگامی که قاجار به جای مقاومت در برابر بیگانگان به قراردادهای استعماری روی آوردند، مقاومت منفی به سوی **فعالیت رقابت آمیز** تغییر کرد.

➤ **فعالیت رقابت آمیز:**

✓ ورود **فعال** به عرصه زندگی اجتماعی و سیاسی آن هم نه در تایید قدرت حاکم و حمایت از آن بلکه در رقابت با آن.

➤ برخورد رقابت آمیز عالمان دینی با قاجار **حرکت اصلاحی** بود.

بزن بعدی ➤➤

اهداف جنبش عدالت خانه: ➤

۱. اصلاح شیوه زمامداری پادشاه
۲. تأسیس مجلسی که قوانین الهی را تدوین کند.
۳. این حرکت حاکمیت را از مدار استبداد به مدار عدالت منتقل می کرد.

➤ جنبش عدالت خانه از آن جهت که **ساختار سیاسی جامعه** را تغییر می داد یک انقلاب اجتماعی بود.

✓ منظور عالمان مسلمان از مشروطه، **مشروط** کردن **حاکمیت**، به احکام عادلانه الهی بود.

بزن بعدی ➤➤

✓ منورالفکران مشروطه را نوعی حکومت **سکولار** می دانستند.

➤ امام خمینی انقلاب اسلامی را چه زمانی آغاز کرد؟

✓ شاه، **تحت حمایت** دولت‌های غربی بود و ماموریت حفظ امنیت منطقه را به عهده داشت.

✓ روشنفکران چپ از صحنه رقابت‌های سیاسی داخلی کشور **حذف** شده بودند.

➤ فعالیت‌های رقابت آمیز قبل از انقلاب:

با اعتراض به **کاپیتولاسیون** و رفتار استعماری شاه آغاز شد اما به صورت یک حرکت انقلابی

درآمد. که هدف از آن، **حذف شاهنشاهی** و تحقق حکومت اسلامی بود.

➤ مشکل عدالتخانه:

۱. رفتار عادلانه را به کسی تحمیل می کرد که با معیارهای الهی به قدرت نرسیده بود.

۲. آنها قدرت را با شمشیر و قوم و عشیره یا حمایت دولت‌های استعمارگر به دست آورده بودند.

۳. **عالم به عدالت نبودند** و عمل به عدالت نیز در شخصیت آنها نهادینه نشده بود.

➤ شباهت انقلاب اسلامی با سایر انقلاب‌ها:

همگی جهت **ضد استعماری** داشتند و در جهت از بین بردن سلطهٔ سیاسی کشورهای غربی عمل می‌کردند.

➤➤ **بزن بعدی**

تفاوت انقلاب اسلامی ایران و سایر انقلاب‌های آزادی‌بخش:

۱. انقلاب‌های آزادی‌بخش اغلب در مقابل بلوک غرب بودند و **مورد حمایت بلوک شرق** بودند ولی انقلاب اسلامی ایران به هیچ یک از دو بلوک وابستگی نداشت.

۲. انقلاب‌های آزادی‌بخش اغلب با **جنبش‌های چریکی** احزاب مختلف شکل می‌گرفتند اما انقلاب اسلامی انقلاب فراگیر مردمی با رهبری دینی بود.

۳. انقلاب‌های آزادی‌بخش در چارچوب **نظریه‌های چپ** شکل می‌گرفتند

بزن بعدی

ولی انقلاب اسلامی ایران به مکاتب
سیاسی غرب تعلقى نداشت.

۴. انقلاب‌های آزادی‌بخش نتوانستند جایگاه
کشورشان را از حاشیه قطب‌های سیاسى و
اقتصادى جهان خارج کنند اما انقلاب اسلامی
ایران فقط یک انقلاب سیاسى نبود بلکه **هویت**
فرهنگى و تمدنى داشت.

نویسنده: هنگامه نجاتی

رتبه 4 کنکور سراسرى

گروه آموزشی عصر